

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Lázár István*
Cím: *Milliók a szemétkben*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp.
(Hely)

1920. D₁
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

614.764

Hely

Idő

"1920"

Személy

Közp. nyomt. XX. c

Milliók a szemétkben.

varos házinyomdája 1919.

(Látogatás a kispesti szemétktelepen. — Brilláns és pezsgő. — Egy kokszejtő havonta ötezer koronát keres! — A hely, hol tegnapelőtt két embert eltemetett a szemétkgörgöteg. . . — „Legalább ingyen sírhelyünk van!“)

Varju károg a kispesti határban, kár, kár, kár . . . Csillagos dér lepi a mezőt. A szemétkbánya felé topogok a fagyban. Érdekel a világváros piszka és szemete. Egy munkásasszony kalauzol, ebédet visz az urának. Az is ott dolgozik. A bánya hirtelen fölbukkan a láthatáron. Csönd van. Meg kell állanom, olyan fekete és titokzatos az a hegy . . .

Ugy tűnik, mintha mythoszi árnyak mozognának az oldalán s nesztelen léptük alatt köd gomolyogna föl az Alvilágból. Az a rengeteg szemétk füstölög, mely évtizedek óta összegyűlt és meggyult önmagában. Elégett és koksze lett belőle. Az a por füstölög, mely a koksze-rosták alól felhőkik elő. Mert odakint a kispesti határban csak koksze, koksze és koksze ásnak, hadd legyen a főváros jóvoltából didergő gyermekeinknek egy-két sugárnyi melege . . .

A targoncások apró vasszekereket gurítanak fent a hegyoldalban. Síre jár az út. A banya ötszáz méter hosszúságban és háromszáz méter szélességben terül el, husz méter magas lehet s a némán mozgó alakok sziluettje mégis a felhőkbe rajzolódik. Vaskályhának tűnik, mely száz helyen füstölög. Ezer helyen. *Mintegy huszezer kisebb-nagyobb, néhol háznagy-ságu furatot véstek a szemétkhegybe: másfélezer ember keresi ott a mindennapi kenyereét.*

Körmendy igazgató ur szívesen fogad s megkéri Kuhn Lénárd műszaki intéző urat, hogy vezessen körül a banyatelepen. Az intéző, kit egyébként „mérnök ur“-nak titulálnak, elmondja, hogy a szemétkfeldolgozás jelenleg szünetel, mert „nem fizeti ki magát.“ Budapest népe a háboru és a proletár-diktatura óta sokkal takaré-

ják a lent álló vasuti kocsikba, hogy néhány nap múlva öreganyó a koksze pattogó tüznél elmondhassa unokáinak a Vörös Kakas szép történetét . . .

Szegény emberek! Turják a szemétkföldet, mint a szarvasbogarak. Arcuk fagyba kétkült, a hegyoldalban keringő szél szavukat veszi. Mondom, másfélezen keresik itt a mindennapi kenyeret. Nem is kenyér ez, tisztelt publikum, hanem kakas-ejjel sütött, lágy kalács. Mert egy munkásnak itt, a kokszejtő-telepen százötvenkétszáz korona napi jövedelme van! Egy vasszekereckére öt mázsa koksze fér, egy munkás naponta kirostál ennyit s métermázsánként negyven koronát kap érte. A kokszejtő tehát havonta átlag ötezer koronát keres, de aránytalanul óriási jövedelmét minden pillonában az sletével fizetheti meg!

Ott lent, vagy tizenöt méter mélységben, négyen dolgoznak szóltanul. A levágott szemétkfalak tözezes oszlopai toronyszerűen merednek ég felé. Ha lenézünk, szinte szédülés fog el. A por szürkén füstölög a rostán s fátyolosan húzódik át az üreg nyitott oldalán, mely egy elhagyott tárnába torkollik. Ez az üres tárna különös látványt nyújt. Fala nincs, fenekét koksze-görgöteg borítja szétterülten . . . Ebben a tárnában katasztrófa történt! Itt temeteti el tegnapelőtt két embert a leszakadó szemétkgörgöteg —

Végigjárom az egész telepet. Ezer lyukat látok. Mintha kukacok mozognának valami fekete sajtban. Koksze mindentütt. Rengeteg a ki-termelt anyag. Üreg tárnog lépten-nyomon, de sehol sincsen falkötés! Sehol egy mérnök! A kokszejtők a maguk ösztöne és esze után dol-